

Prædiken af Søren P. Grarup
 Gammeltestamentlig læsning: Esajas Bog kap. 57 v. 14-19
Prædikentekst: Lukasevangeliet kap. 15 v. 11-32.

En særdeles velkendt historie.

Meningen med den kender vi også : Faderen er Gud - det handler om hans grænseløse tålmodighed og kærlighed og tilgivelse.

Sønnerne er eksempler på os mennesker - altså OS - dig og mig - og selv om der hele tiden er tale om sønner, så gælder det også døtrene - så alle pigerne, damerne, konerne skal hver gang her siges "søn" høre "datter".

Historien er så ligetil. Det er tydeligt alt det tåbelige de to knægte gør. Og det er jo rart at kunne se det og have overblik over det, for så kan vi ryste på hovedet og sige - godt det ikke er mig, så tåbelig er jeg da ikke.

Og så kan vi stå udenfor historien og betragte den - have overblik.

MEN : Men Jesus fortalte jo netop denne historie om OS. Uanset om du tror på Gud og Jesus eller ej, Så er du i grunden barn af Gud - skabt af ham - skabt i hans billede til at forvalte din del af for-muen - dit liv med alle de muligheder du får - muligheder for at så kærlighed omkring dig blandt dine medmennesker. Historien handler om dig og om mig. Men vort liv hver især er nok ikke lige så overskueligt, som historien - så i stedet for at stå uden for historien og ryste på hovedet, skal vi nu prøve at gå ind i historien og opleve den indefra.

DUNGEON & DRAGONS - ikke en sund leg p. gr. a. det verdensbillede og det livssyn, man indlever sig i i netop det spil, men idéen i spillet er god - præcis det samme som alle børn med fantasien i behold gør, når de leger rollelege.

Man vælger en person, man vil være i spillet, og så styres historien af det, personerne vælger at gøre - hvis du vælger den mulighed, så gå videre på side 7 - hvis du vælger den anden, så gå til side 15. Det man vælger at gøre, har altså konsekvenser for spillets forløb, ganske som i det virkelige liv.

PERSONER I SPILLET :

Du skal vælge at spille den person, som du ærligt føler, du ligner mest i virkeligheden i dit forhold til Gud og dine medmennesker. Og du skal være ærlig over for dig selv.

1) Den ældste søn :

Han er i grunden sådan en pæn fyr. Han har aldrig skejdet ud. Han er en flittig fyr, der aldrig siger nej til en opgave i sin fars tjeneste.

Men han passer sine pligter og lidt til, og kunne ikke drømme om at lade være.

Hver aften kommer han træt hjem fra dagens vigtige slid, slæber sig ind ved køkkenbordet, skufler en skudefuld grød i sig og vælter i seng - uden realisme eller fantasi til at tænke den tanke, at der i stalden står syv fedekalve og kælderen er fuld af god vin, og det alt sammen er hans. Han kunne, når han bare ville, gøre hverdagen til en fest for sig selv og sine venner.

Det var den ældste søn.

2) Den yngste søn.

Han er ikke så pæn og dydig som sin storebror. Han har følt, at gården derhjemme var for snæver, indelukket, og verden for stor og vid og spændende, til at han kunne blive derhjemme.

Han har haft drømme - måske endda visioner. Men det var som om de faktisk faldt lidt til jorden -

for ikke at sige faldt helt til jorden.

Han er skuffet over sig selv, skuffet over livet - og han kan ikke længere genkende sig selv som søn af ham, der egentlig er hans far.

Det var den yngste søn.

Men så er der én til, som Jesus ikke fortæller om i historien. Og Jesus har heller sldrig sagt, at det er forbudt at bruge fantasien. Og i enhver ordentlig historie er der TRE (Klodshans og hans to brødre - de tre Bukkebruse - Tre hunde i eventyret Fyrtøjet - o.s.v.) Og som prinsesse Benedikte sagde i et interview engang : Der er den kloge storesøster og den søde og friske lilesøster - og så er der hende der i midten. Det er nok derfor, at Jesus ikke har ham i midten med. For han er så eventyrlig almindelig - men han er der altså.

Han er også sådan en ganske pæn fyr. Han skejer ikke ud. Trygheden derhjemme tiltaler ham - men han er alligevel noget misundelig på sin lillebror, som tør det der med at rejse ud i den store verden og gi' den hele armen. Det tør han ikke, men samtidig har han heller ikke lyst til at gå derhjemme hele livet.

Han beder sin far om at få sin del af formuen. Det får han også. Og så går han ud og lejer et værelse i byen - ikke længere væk end at han kan se hjem, når han kigger ud af vinduet. Han sætter hele sin formue i værdipapirer - så render den ingen steder, men samtidig har han absolut ingen fornøjelse af den, ud over at han kan føle sig rig. Han finder et arbejde - pænt og anstændigt, som han lever af - og så går han der og passer sit. En gang imellem - til jul og ved slige lejligheder - smutter han hjem og siger Hej.

Men han mister mere og mere fornemmelse af, at han faktisk har et hjem, og en far, som aldrig slipper sin kærlighed til ham.

Det var den mellemste søn.

Og nu må du altså vælge, hvem af de tre du vil være i spillet. Vælg ham, der passer bedst til din virkelighed.

Har I valgt ?

Spillet begynder :

(C) Vi springer ind i historien dér, hvor den yngste søn sidder ude ved svinene og er ved at dø af sult.

Jesus fortæller, at "han gik i sig selv og sagde : Hvor mange daglejere hjemme hos min far ... (v.17-19.)"

Sådan gjorde han i historien, som Jesus fortalte, og det er en ganske reel mulighed.

Men der er jo også den mulighed, at han sagde til sig selv : "Nej det er en tåbelig tanke - for det første har jeg ikke kræfter til at gå så langt. For det andet vil min far slet ikke kunne genkende mig - og hvis han alligevel kender mig, vil han foragte mig, blive vred, smide mig på porten. Det er ingen nytte til. Jeg kan lige så godt blive her.

Yngste søn - Hvad vælger du?

1) at gå hjem eller 2) at give op og blive siddende i muddret.?

Det kan du overveje mens vi springer videre til den ældste søn:

(A) Du har pløjet hele dagen - du er træt sådan en fredag aften - du er på vej hjem fra marken og trasker dér uden tanke om fest eller rigdom eller særlige forventninger. Du er træt og skal bare hjem i køkkenet og have din sædvanlige grød og så i seng, for i morgen er der endnu en slidsom dag. Det hele skal jo passes. Og du kan ikke rigtig få øje på noget at vælge imellem lige nu.

Så vi iler videre til den mellemste søn:

(B) Mellemste Søn. Du er lige kommet hjem fra en lang arbejdsdag - fredag aften efter en lang arbejdsuge. Du kunne godt bruge lidt forandring i tilværelsen. Du kigger tilfældigt ud af vinduet og ser din fars gård derovre, og den tanke stryger gennem dit hoved, at du jo kunne smutte over - sådan til en forandring - måske bare for at sige hej.

Den tanke har du på en eller anden måde tænkt - det ved jeg - også i dit virkelige liv - for ellers sad du ikke her i aften.

Måske kunne han også få et godt råd af sin far om, hvad han skulle gøre med sin formue - for grunden er tilværelsen ved at blive lidt triviell for ikke at sige tom.

Det er sådan nogle tanker der lige suser gennem dit hovede, idet du får øje på gården derovre.

Hvad vælger du nu :

- 1) At tage frakken på og gå hjem til din far?
- 2) eller konkluderer du, at - åh nej, det er fredag aften - jeg er for træt - og en dag fra eller til - måske i morgen - eller på søndag eller en anden dag.

Mens du tænker over, hvad du ærligt vil vælge, iler vi videre til den yngste søn:

(C) Hvad valgte du? 1) at stå op og gå hjem - eller 2) at give op og blive siddende.

Hvis du valgte det sidste, så må jeg desværre sige at du er ude af spillet her - for så dør du af sult og kulde og sygdom. Det er selvfølgelig en slags trøst, at du aldrig finder ud af, hvad du faktisk går glip af -- men det er jo immervæk en dårlig trøst.

Spillet er slut for dig -- det er det, bibelen kalder, at være fortabt.

Men nu skal vi her ikke gøre spillereglerne strængere, end Jesus ville gøre dem - det er trods alt ham, der har ophavsretten til historien. Du kan nå at vælge om.

Og hvis du har valgt den første mulighed, at stå op og gå hjem, så oplever du til din stor forvirring dette : v. 20-24.

Det tør jeg love dig, at du vil opleve - for sådan er din far, Gud.

Uanset, hvad du mener om ham eller forventer af ham.

Han vil ikke engang høre på alle dine undskyldninger - for Guds tilgivelse snager ikke i fortiden - Guds tilgivelse åbner døre til fremtiden.

Den modtagelse overrumpler dig - men du står stadig i en valgsituation - og hvad vælger du nu :

- 1) At tage imod din fars kærlighed, tilgivelse, accept - uforbeholdent - og få lov at begynde helt på en frisk, som søn eller datter på gården - som Guds barn --- eller
- 2) Tænker du : Han gider ikke engang høre mine forklaringer og undskyldninger - jeg kan ikke engang få lov til at gøre noget godt igen - ikke engang sådan symbolsk ---- man kan da ikke få alting forærende -- det kan ikke passe dette her!

Hvad vælger du her - at tage imod - eller at bakke ud i skepsis?

Det kan du lige tænke lidt over, mens vi går videre til den ældste søn :

(A) Du er nu kommet hjem fra marken og kommer ind i køkkenet. Så vågner du pludselig op, for det syder og braser og koger og dufter som juleaften - og alle tjenestefolkene har travlt. Inde fra stuen kan du høre et orkester, der er ved at stemme instrumenter.

Du spørger selvfølgelig, hvad der er på færde, og får dette svar : v. 27. ... videre v. 28-32.

Du kan se, at din far er glad - gladere end juleaften.

Hvad vælger du nu ?

1) Al lade din fars glæde smitte af på dig - skynde dig at blive vasket og komme i festtøjet og gå med til fest -- eller

2) bliver du stædig : Hvad skal sådan en lus her - han lugter - og han ved ikke engang hvordan man opfører sig her - og sikke et sprog han fører --- han er en skamplet på familien.

Hånden på hvertet - hvad vælger du ?

Det kan du lige tænke over mens vi kigger over til den mellemste søn :

(C) Mellemste søn - hvad valgte du?

Valgte du at udskyde besøget hos din far på ubestmt tid - det med Gud kan vente til jeg blir gammel - eller i det mindste til jeg er "parat".

Hvis det var det du valgte, så er det sandsynligt, at spillet er slut for dig her - du er ude.

For når Gud rykker i dig, KALDER, som det hedder i bibelsprog - når du bliver mindet om, at det er dér, du hører hjemme, så er det faktisk alvor.

Og lader du det vente én gang. så kan du også lade det vente én gang til og én gang til -- og til sidst bliver det dit standardsvar : det kan vente - jeg er ikke "parat" - indtil du helt glemmer , at Gud jo egentlig er din far - og glemmer den rigdom du har fra ham og hos ham . Du sætter faktisk dit liv over styr - ikke i udskejelser og ødselhed, men i ligegyldighed. Og så er du lige så fortabt som den bror, der blev siddende ude hos svinene og sultede ihjel. Spillet er slut.

ELLER valgte du at gå - at komme på visit -- så ser du festforberedelser - og du møder din far i stadstøjet. Og han siger til dig : "Jeg håbede sådan, at du ville komme hjem også - så vi kan være sammen alle sammen."

Du får en festklædning og kommer med til fest - din grumsegrå, ligegyldige, udsigtsløse hverdag brydes. Du opdager, at du ikke har LEVET - du har bare gået rundt og været til. Dit hverken-eller-liv har været en hån mod din far - og mod dig selv. Men det er tilgivet, for også du er kommet hjem - og der bliver dobbeltfest.

Hvad vælger du så nu ?

1) At tage imod din fars kærlighed, accept og tilgivelse - vende næsen fremad og begynde at leve som Guds barn i Guds familie? --- eller

2) siger du : Nå ja ja - jeg skulle bare på visit - jeg går igen. Det her er ikke noget for mig -- det er kun for dem, der har været fromme hele livet, eller for dem, der har været helt derude i sølet. Jeg går hjem igen og passer mit i min middelmådige hverken-eller-ligegyldighed.

Hvad vælger du? -- det kan du tænke over, mens vi ser på den yngste søn:

(C) Hvad valgte du ? - At tænke, det her kan ikke passe - man kan ikke bare få hele livet foræret - man må vel have lov at gøre et eller andet godt igen - eller vil jeg ikke være med.

Hvis det var dit valg, så er spillet slut for dig her - du er ude. For Gud vil tilgive ALT - og han kan tilgive og tilgive så meget han vil - hvis du ikke vil tage imod hans tilgivelse - så er du lige vidt, for intet menneske kan gøre synden god igen. Du ryger tilbage til svinene, hvor du dør af sult. slut.

ELLER valgte du at tage imod - lade dig overrumple og suge ind i din fars kærlighed og glæde?

TIL LYKKE : Livet ligger åbent og nyt foran dig - du er Guds barn. Du kan begynde på en frisk - et meningsfyldt, værdigt liv i Guds kærlighed.

Det kan du nu sidde og sige din far tak for, mens vi lige kigger på den ældste søn igen :

(A) Hvad valgte du - at blive tvær og stædig - blive væk fra festen - sådan en skal ikke komme her sog forstyrre min trygge velkendte trummerum.

Hvis det var dit valg, så er spillet slut for dig her .

Kan du ikke tilgive den, som Gud har tilgivet, så har du bygget en mur mellem dig selv og din Far. Du har også noget, du skal have tilgivet - men hvis du ikke vil tilgive din bror, kan du ikke modtage tilgivelse. Og selv om du fortsætter med at pløje fure op og fure ned - og sidde i alle de råd og udvalg i menigheden, du kan proppes ind i - så har du sat din sænneværdighed over styr og går som en daglejer - en af dem, man hundser med - ud at passe svin -- spillet er slut.

ELLER

Eller valgte du at gå med til festen?

TIL LYKKE - du opdager ikke kun, hvor rig din bror er blevet på trods af alt - men du opdager, hvor rig du selv er -- Guds grænseløse kærlighed fyldeutter dit liv, og du får kraft til at bruge den kærlighed, så hverdagen forvandles fra træls slid til glad tjeneste.

Det kan du nu sidder og sige din far tak for, men vi ser på den mellemste søn :

(B) Hvad valgte du ? At gå tilbage til dit værelse igen og lade fest være fest? Hvis det var dit valg, så er spillet slut for dig her.

Hvis andres nød og glæde, ulykke og redning er dig ligegyldig - så har du gjort dig selv, dit eget liv ligegyldigt.

Hvis du afslår Guds nåde, fordi du ikke vil være i bås med de andre - de fromme eller dem, der er helt til rotterne - så spærrer du dig selv inde i et fængsel af selvtilstrækkelighedens tomhed - og du er ikke bedre stillet end ham, der sad ude hos svinene og døde af sult. spillet er slut for dig.

ELLER valgte du at blive og få festen med?

TIL LYKKE. Du opdager, at Gud, din far elsker dig ikke mindre end han elsker de to andre. Du opdager, hvor rigt og meningsfyldt livet i Guds familie er. Du kan holde op med bare at gå rundt ig være til - du kan begynde at LEVE. Til lykke !

Så nåede vi til vejs ende med spillet. Resultatet kender vi hver især. Enten tabte du eller også vandt du og fuldførte.

Nå ja - et spil er jo ikke så alvorligt - tab og vind med samme sind - ikke?

Men dette spil er ikke bare et spil eller bare en historie.

Det, der kan lyde som "bare en historie" er ikke alle de mange forskellige måder at tabe på - at vælge forkert på -- dem kender vi alt for godt fra det virkelige liv.

Nej det, der kan lyde som "bare en historie" er denne her FAR.

Kan Gud virkelig elske alle mennesker, hvert menneske med så stor en kærlighed? Er hans tilgivelse virkelig så grænseløs?

Ja den er grænseløs - om det så er ti eller hundrede gange, du er gået hjemmefra, har skuffet ham, vanæret ham, sat formuen over styr - og du kommer tilbage, så står han der og spejder efter dig med den samme kærlighed, accept og tilgivelse.

Du er ALT værd for ham - uanset hvem du er.

Det er nok det, der er så svært at forstå, men det er ikke en historie eller et spil -- det er virkelighed. For der er en fjerde søn, som vi ikke har hørt meget om endnu. Det var ham der fortalte historien - Jesus.

Han gav sit liv i døden på et kors, for at betale det liv, du satte over styr, lod smuldre. Han tog din straf, så du kan blive tilgivet.

Han døde for dig - en død ikke af sult hos svinene eller i ligegyldig tomhed - men en død efter Guds vilje. For han sløsedede ikke livet bort, men gav sig selv af kærlighed til dig.

Derfor oprejste Gud ham fra de døde - Jesus lever - og han står der, hver gang du kommer hjem til din far og siger : "Det er så godt som mig, der kommer dér - det var lige præcis ham/hende, jeg gav

mit liv for på korset."

Det er ikke bare en historie - det er EVANGELIETs virkelighed.

Tænk nu din historie, dit spil igennem én gang til. Hvad vælger du i virkeligheden? Frelsen eller fortabelsen?

At være barn af den levende Gud, eller at gå til grunde i tomhed?

Det valg er ikke en leg - det er dødsens - eller livsens alvor

Hvad vælger du - det kan du jo sidde og tænke over i stilhed nogle øjeblikke.